

UNIVERZITET U BEOGRADU
PRAVNI FAKULTET

mr Stevan LILIĆ

ODNOS UPRAVE I GRADJANA

sa posebnim osvrtom na jugoslovensko
pozitivno pravo

(doktorska disertacija)

UVOD: PREDMET I OKVIRI RAZMATRANJA

1. Mogućnost različitih pristupa obradi problematike odnosa uprava i građana.....1
2. Metodologija rada.....4
3. Struktura i sistematizacija rada.....5

DEO I: TEORIJSKI ASPEKTIGLAVA I: PRETHODNA RAZMATRANJA.....8

1. Proces organizovanja rada u ljudskom društvu...8
 - a. Organizovanje kao oblik zajedničkog rada ljudi.....8
 - b. Proces (aktivnosti) organizovanja.....12
 - c. Proces organizovanja i upravljanja.....20
2. Organizacija - pojam i oblici.....24
 - a. Organizacija kao racionalni oblik ljudskog povezivanja.....24
 - b. Oblici organizovanja.....27
 - c. Upravne organizacije.....31
3. Organizacione povezivanje.....36
 - a. Faktori organizacione kohezije.....36
 - b. Perspektive razvoja organizacije.....38

GLAVA II: DRŽAVA.....40

1. Opšta razmatranja.....40
 - a. Uvodne napomene.....40
 - b. Upravljanje društvom.....41

2. Uloga države u društvu.....	46
a. Vršenje autoritativnih aktivnosti od strane države.....	46
b. Vršenje neautoritativnih aktivnosti od strane države.....	50
3. Funkcija države.....	52
a. Vršenje autoritativnih aktivnosti kao funkcija države.....	52
b. Oblici vršenja autoritativnih aktivnosti....	55
c. Uprava kao oblik vršenja autoritativne aktivnosti države.....	63

GLAVA III: UPRAVA.....64

1. Uvodna razmatranja.....	64
a. Napomene u vezi određivanja pojma "uprava".	64
b. Upravna funkcija kao oblik vršenja autori- tativne aktivnosti u pojedinačnom slučaju....	66
c. "Javna uprava" kao skup vršilaca upravne funkcije.....	67
2. Kibernetički model uprave.....	69
a. Opšti osvrt.....	69
b. Kibernetički model uprave.....	73
3. Pojam uprave.....	80
a. Pojam uprave u funkcionalnom smislu.....	80
aa. Određivanje pojma uprave u funkcio- nalnom smislu.....	80
bb. Oblici u kojima se manifestuje vršenje upravne funkcije.....	86
1.1. Upravni akt kao normativna mani- festacija vršenja autoritativnih aktivnosti države u pojedinačnom slučaju.....	87

2.2. Upravna radnja kao realna manifestacija vršenja autoritativnih aktivnosti države u pojedinačnom slučaju.....	88
aa. Sadržina funkcionalnog pojma uprave.....	89
b. Pojam uprave u strukturalnom smislu.....	90
aa. Određivanje pojma uprave u strukturalnom smislu.....	90
bb. Vršioci upravne funkcije.....	93
1.1. Vršioci upravne funkcije u sastavu organizacione strukture države.....	93
2.2. Vršioci upravne funkcije van okvira organizacione strukture države.....	95
cc. "Javna uprava" kao skup vršilaca upravne funkcije.....	97
c. Pojam uprave u pozitivnom pravu SFRJ.....	99
aa. Pojam upravne funkcije u jugoslovenskom pozitivnom pravu.....	99
bb. Vršioci upravne funkcije u sastavu organizacione strukture države prema jugoslovenskim pozitivno-pravnim propisima.....	113
cc. Vršioci upravne funkcije van okvira organizacione strukture države u jugoslovenskom pozitivnom pravu.....	117
dd. Krug subjekata kojima se može poveriti vršenje javnih ovlašćenja.....	124

GLAVA IV: ČOVEK KAO GRADJANIN.....133

1. Opšta razmatranja.....	133
a. Čovek i zajednica.....	133
b. Uskladjivanje pojedinačnih interesa sa širim interesima (interesima zajednice).....	135
2. Položaj i uloga čoveka u društvenim odnosima.....	142
a. Čovek kao subjekt u društvenim odnosima.....	142
b. Vršenje autoritativnih aktivnosti i položaj čoveka.....	145

- c. Čovek kao građanin i sistem pravnih odnosa.....147
- d. Osvrt na razvoj pravnog normiranja položaja špejedinca.....149
- 3. Čovek i građanin u jugoslovenskem ustavnom sistemu.....152

GLAVA V: BAKLJUČNA RAZMATRANJA O TEORIJSKIM ASPEKTIMA ODNOSA UPRAVE I GRAĐJANA.....157

- 1. Uprava kao oblik vršenja autoritativnih aktivnosti.....157
- 2. Položaj čoveka kao građanina pri vršenju uprave.....162

DEO II: POZITIVNO-PRAVNI ASPEKTI

GLAVA I: NORMATIVNO-PRAVNA REGULACIJA POLOŽAJA.....165

- 1. Opšte napomene!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!.....165
- 2. Osvrt na pozitivno-pravnu i komparativnu ustavnu regulaciju položaja građana s obzirom na pojedine slobode, prava i dužnosti.....168
 - a. Biračko pravo.....168
 - b. Pravo na udruživanje.....179
 - c. Sloboda govora i javnog istupanja.....184
 - d. Sloboda zbora i javnog okupljanja.....189
 - e. Pravo javnog informisanja.....192
 - f. Dužnost odbrane zemlje.....196
- 3. Zakonska regulacija položaja građana u vezi vršenja uprave u jugoslovenskem pozitivnom pravu.....202
 - a. Uvodne napomene.....202
 - b. Položaj građana u vezi vršenja uprave prema pojedinim zakonskim propisima.....203

- aa. Savezno zakonodavstvo - Zakon o osnovama sistema državne uprave i o Saveznom izvršnom veću i saveznim organima uprave...203
- bb. Republičko zakonodavstvo - Zakon o državnoj upravi (Srbija), Zakon o državnoj upravi SR Crne Gore, Zakon o upravi (Hrvatska).....209
- cc. Gradjanin kao stranka u upravnom postupku prema Zakonu o opštoj upravnom postupku.....222

GLAVA II: ZAŠTITA POLOŽAJA, SLOBODA I PRAVA GRADJANA U VEZI VRŠENJA UPRAVE.....230

1. Ustavne odredbe o zaštiti položaja, sloboda i prava gradjana.....230
2. Zakonske odredbe o zaštiti položaja, sloboda i prava gradjana!.....233
- a. Sistemski zakoni iz oblasti "državne uprave" 233
- b. Sredstva pravne zaštite u upravnom postupku prema Zakonu o opštem upravnom postupku.....235
- c. Sudska zaštita položaja, sloboda i prava gradjana u vezi vršenja uprave prema Zakonu o upravnim sporovima.....237
- d. Neka pitanja položaja i prava gradjana u uslovima integralne obrade podataka.....243
- e. Dodatak: Neki aspekti rezultata ankete "Gradjanin - organi uprave, komunalne radne organizacije i stručne službe SIZ" na području Grada Beograda.....250

GLAVA III: ZAKLJUČNA RAZMATRANJA O POZITIVNO-PRAVNIM ASPEKTIMA ODNOSA UPRAVE I GRADJANA.....260

1. Ustavne i zakonske odredbe kao opšti političko-programski okvir i osnov regulisanja odnosa uprave i gradjanina.....260

2. Pravna sredstva zaštite položaja, sloboda
i prava građana u vezi vršenja uprave.....264

DEO III: ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

1. Opšti osvrt i zaključna razmatranja o
odnosima uprave i građana.....269
2. Rezultati pozitivno-pravne analize.....276

PRILOZI:

1. Šema kibernetičkog modela funkcije države
i njeni oblici.....75
2. Tabela "Anketirani broj građana koji su
napustili radna mesta i broj građana koji
su bili upućeni da pribave isprave od
drugih organa".....257

LITERATURA.....284

SADRŽAJ.....i-vi